

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
ตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

นภัศวรณ ออกแมน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2558

**Legal Problems concerning National Health Security Fund under
National Health Security Laws**

Naphatsawan Ookman

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกลงได้ด้วยความกรุณา และความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ พินิจ ทิพย์มณี ที่ได้ให้ความเมตตาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยท่านได้สละเวลาอันมีค่าในการชี้แนะ ให้ความรู้ คำแนะนำ และช่วยตรวจแก้ไขเนื้อหา การจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งทำให้การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วิเชียรชม ซึ่งรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านอาจารย์ทุกๆ ท่านได้สละเวลาอันมีค่ามาทำการตรวจพิจารณา พร้อมทั้งให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา รวมถึงครอบครัว ที่ให้โอกาสผู้เขียนได้รับการศึกษา ทั้งเป็นกำลังใจ แนะนำ ตักเตือน ให้สติแก่ผู้เขียนอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์นี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้แต่งตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่างๆ ที่ผู้เขียนนำมาศึกษาค้นคว้า ตลอดจนเพื่อนๆ ทุกคนซึ่งเป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุน แนะนำ ช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา ทั้งให้การสนับสนุน ทำให้การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้เขียนขอขอบความดีนี้ให้แก่บุคคลทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น หากมีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นภัสวรรณ ออกแมน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวความคิด และวิวัฒนาการเกี่ยวกับกองทุนเพื่อเป็นหลักประกันสุขภาพ.....	7
2.1 หลักความเสมอภาค.....	7
2.2 สิทธิในการรับบริการสาธารณสุขจากรัฐ.....	11
2.3 หลักความรับผิดชอบในการกระทำของแพทย์.....	18
2.4 หลักการชดเชยความเสียหายจากการรับบริการสาธารณสุข.....	20
2.5 หลักการชดเชยความเสียหายโดยไม่มุ่งลงโทษตัวบุคคลและไม่ต้องพิสูจน์ ความรับผิด (No-fault or No Blame Liability Compensation)	24
2.6 วิวัฒนาการของระบบประกันสุขภาพของไทย.....	25
2.7 วิวัฒนาการระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.....	32
3. กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามกฎหมายไทยเปรียบเทียบ	
กฎหมายต่างประเทศ.....	36
3.1 การเยียวยาความเสียหายจากการเข้ารับบริการสาธารณสุข ตามกฎหมายไทย.....	37
3.2 การเยียวยาความเสียหายจากการรับบริการสาธารณสุข ตามกฎหมายต่างประเทศ.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545.....	94
4.1 วิเคราะห์ปัญหาของการจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ไม่ได้กำหนดไว้เพื่อชดเชยความเสียหายจากการรักษาพยาบาล.....	97
4.2 วิเคราะห์ปัญหาของผู้มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและเยียวยาโดยได้รับเงินชดเชยตามมาตรา 41 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545.....	101
4.3 วิเคราะห์ปัญหาของประเภทการชดเชยความเสียหายให้กับผู้ซึ่งได้รับความเสียหายจากการเข้ารับบริการสาธารณสุขของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.....	109
4.4 วิเคราะห์ปัญหาของแหล่งที่มาของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.....	112
4.5 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่ไม่มีความเป็นอิสระ.....	116
4.6 วิเคราะห์ปัญหาของการใช้สิทธิไต่เบี่ยงตามมาตรา 42 ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545.....	121
4.7 วิเคราะห์ปัญหาการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายจากการเข้ารับบริการสาธารณสุขโดยนำพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาใช้.....	125
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	136
5.1 บทสรุป.....	136
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	145
บรรณานุกรม.....	151
ภาคผนวก.....	158
ประวัติผู้เขียน.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ความเป็นมาและพัฒนาระบบหลักประกัน 2488-2545.....	33
3.1 ชุดสิทธิประโยชน์ด้านการรักษา.....	39
4.1 ตัวอย่างสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพที่ต่างกันระหว่างระบบประกันสังคม ระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และระบบสวัสดิการข้าราชการ.....	103